

Ylä-Savon ammattiopiston tuloksia Uraohjaus 2020 –hankkeen kyselyssä

1. Vastaajajoukko

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijoista 116 vastasi Uraohjaus 2020 –hankkeen kyselyyn. Kyselyyn vastanneista suurin osa opiskeli peruskoulutaustalla (n=104). 10 vastaajaa oli suorittanut aiemmin jonkin toisen asteen tutkinnon ja 2 jonkin muun koulutuksen. Vastaajista suurin osa (n=109) sijoittui ikäluokkaan 16-24-vuotta ja yli puolet vastaajista oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita (n=82). Vastaajista 79 ilmoitti, että heillä on ennen opintoja hankittua työkokemusta alle 3kk. Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijat olivat seuraavilta koulutusaloilta: ajoneuvoasentaja (n=9), hevostalous (n=9), hius- ja kauneudenhoitoalan (n=18), sähköala (n=24), kone- ja tuotantotekniikka (n=14), elintarvikeala (n=1), logistiikka (n=1), lähiesimies (n=1), maatalousala (n=15), talotekniikka (n=4), tieto- ja tietoliikennetekniikka (n=6) ja ravintola- ja cateringala (n=1).

2. Hakeutumista ohjaavat tekijät

Ylä-Savon ammattiopistoon hakeutumiseen vaikutti vastaajilla eniten heidän omat toiveensa ja haaveensa. Lisäksi hakeutumiseen vaikutti mm. opiskelupaikkakunta, mahdollisuus työllistyä opintojen jälkeen, jatkokoulutusmahdollisuudet, elämäntilanne ja perheen tai sukulaisten ehdotus.

	Savon ammattiopisto (N=441)	Ylä-Savon ammattiopisto (N=116)	Savonia-ammattikorkeakoulu (N=167)
1 Omat toiveet ja haaveet	3,5	3,3	3,4
2 Perheen ja/tai sukulaisten ehdotus	2,4	2,4	1,8
3 Kavereiden esimerkki	2,0	2,1	1,7
4 Opiskelupaikkakunta	2,9	2,9	3,0
5 Sattuma	1,8	1,9	2,2
6 Opinto-ohjaajan tai opetushenkilöstön suositus	2,0	2,0	1,3
7 Ammatinvalinnan testit/keskustelut	2,0	2,0	1,7
8 Aikaisemmat opinnot	1,8	1,9	2,2
9 Aikaisempi työkokemus	2,2	2,2	2,4
10 Nykyinen elämäntilanne	2,5	2,5	2,9
11 Oma aktiivinen tiedonhakuni koulutusaloista	2,6	2,6	2,7
12 Alan tarjoamat jatkokoulutusmahdollisuudet	2,7	2,5	2,7
13 Valitsin koulutusalan työllistymismahdollisuuksien perusteella	2,8	2,6	2,8

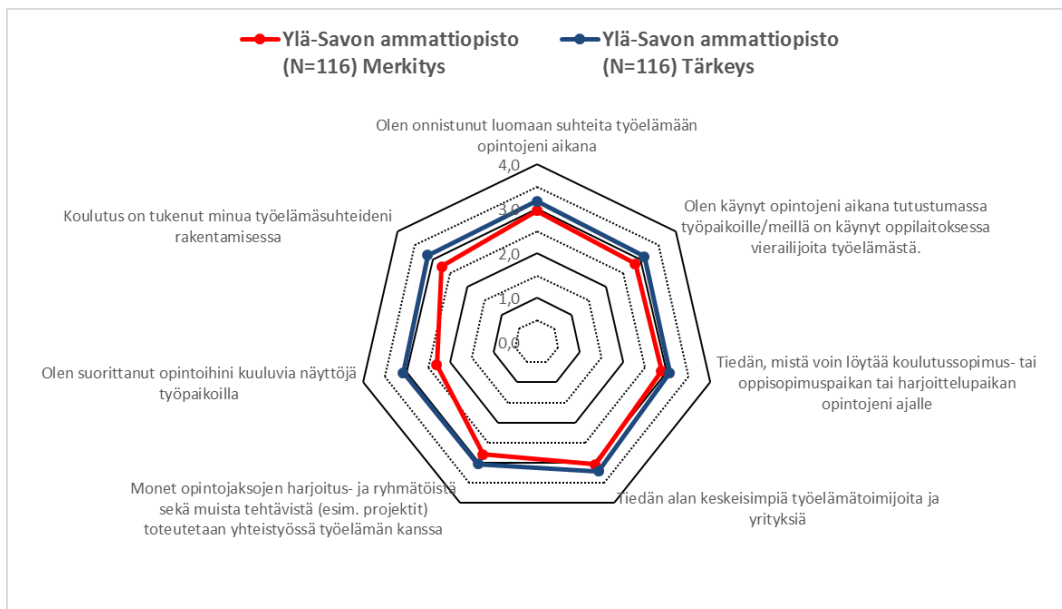
3. Opintojen aikaiset valinnat ja päätökset

Vastaajilta kysyttiin opintojen aikaisisten päätösten merkitystä ja tärkeyttä. Vastaukset olivat melko varovaisia, keskilinjan vastauksia. Ylä-Savon ammattiopiston vastaajat pitivät yrittäjyyteen ja kansainvälistymiseen valmiuksia antavia opintoja tärkeinä, mutta antoivat niille pienemmän merkitysarvon. Ylä-Savon ammattiopiston vastaaja pitivät kohtalaisen merkityksellisenä ja tärkeänä sitä, että he tietävät millaisia valintavaihtoehtoja opinnoissa on tarjolla. Lisäksi opiskelijat pitivät sekä tärkeänä että merkityksellisenä sitä, että tutkinnon loppuun suorittaminen parantaa mahdollisuuksia työllistystä.

	Savon ammattiopisto (N=441)		Ylä-Savon ammattiopisto (N=116)	
	Merkitys	Tärkeys	Merkitys	Tärkeys
Tiedän, millaisia valintavaihtoehtoja opinnoissani on tarjolla	3,3	3,2	3,1	3,1
Kun teen opintoihin sisältyviä opintovalintoja, mietin niiden vaikutusta työllistymiseeni	3,1	3,1	3,0	3,1
Opintojaksoihini on liittynyt työllistymistäni edistävää ohjausta	3,0	3,0	2,9	3,0
Tiedän, mistä voin etsiä avoimia työpaikkoja	3,3	3,3	3,1	3,1
Osaan hakea tietoa avoimista työpaikoista	3,3	3,3	3,1	3,1
Osaan arvioida netistä ja somesta löytyvän työelämä tiedon luotettavuutta	3,2	3,1	3,1	3,1
Tutkinnon loppuun suorittaminen parantaa mahdollisuuksiani työllistyä	3,6	3,5	3,4	3,3
Valitsen opintojaksoja, jotka antavat valmiuksia yrittäjänä toimimiseen	2,3	2,6	2,7	2,9
Valitsen opintojaksoja, jotka antavat valmiuksia jatko-opintoihin	2,9	3,0	2,8	2,9
Valitsen opintojaksoja, jotka antavat valmiuksia kansainvälistymiseen	2,4	2,7	2,5	2,8
Valitsen opintojaksoja, jotka antavat valmiuksia urheilijana kehittymiseen.	2,0	2,3	2,4	2,5

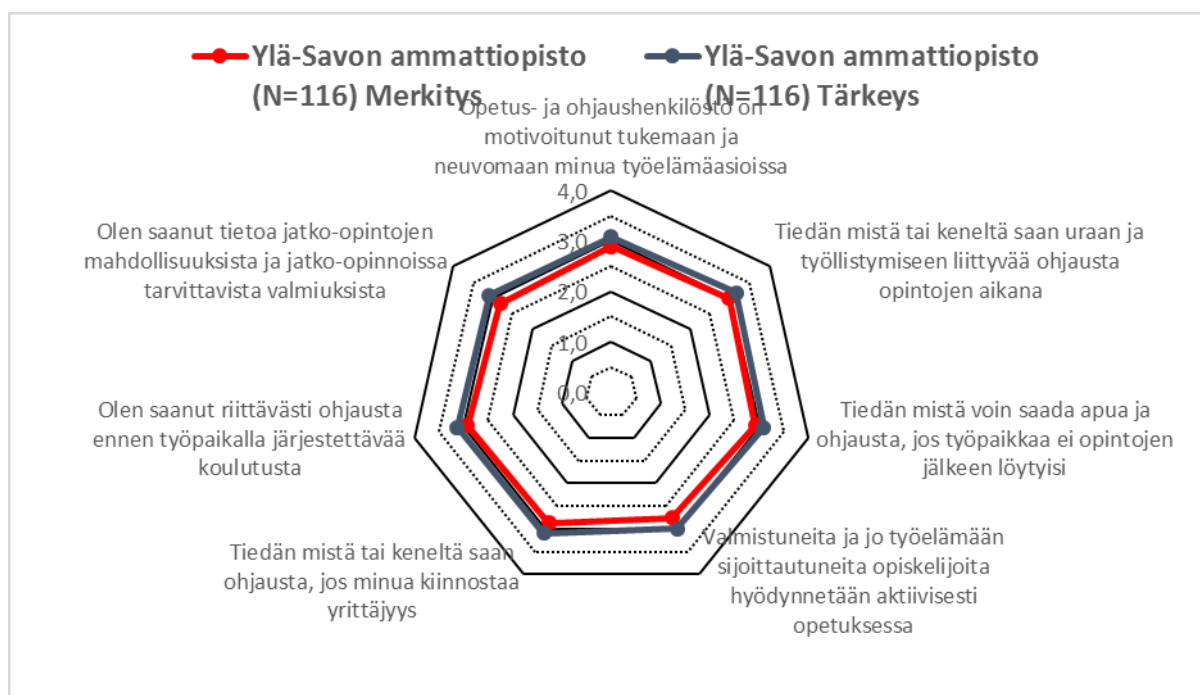
4. Opintojen aikaiset työelämäyhteydet

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijat pitivät kohtalaisen tärkeänä työelämäkontaktien luomista opintojen aikana ja näkivät sen myös merkitykselliseksi. Näyttöjen suorittaminen työpaikolla oli vastaajien mielestä erittäin tärkeää, mutta niitä ei kuitenkaan oltu suoritettu työpaikoilla. Tämä vastaus voi selittyä osittain sillä, että vastaajat olivat pääasiassa ensimmäisen vuoden opiskelijoita, joten heillä ei todennäköisesti vielä vastaamishetkellä ollut kokemusta näyttöjen tekemisestä työpaikoilla (tai missään muuallakaan). Toisaalta tulos on myös selkeä viite siihen, että tähän asiaan on Ylä-Savon ammattiopistossa kiinnitettävä jatkossa erityistä huomiota ja painotettava sitä opintojen alusta alkaen, että näytöt tehdään pääasiassa aidoissa työympäristöissä. Vastaajat eivät myöskään kokeneet, että olisivat saaneet koulutuksesta siinä määrin tukea työelämysuhteiden rakentamisessa kuin mitä he pitivät sen tärkeytenä.

5. Opinto- ja uraohjaus

Ylä-Savon ammattiopiston vastaajat vastasivat opinto- ja uraohjausosiossa siten, että he kokivat saaneensa hieman vähemmän tukea ja ohjausta kuin olisivat ehkä ajatelleet tarvitsevansa. Opiskelijat tiesivät kohtalaisen hyvin mistä tai keneltä he saisivat ohjausta, jos sitä tarvitsisivat opintojen aikana. Opiskelijat kokivat, että valmistuneita ja työelämään sijoittuneita opiskelijoita pitäisi hyödyntää kenties enemmän opetuksessa kuin tällä hetkellä tehdään. Myös jatko-opintoihin tarvittavista valmiuksista opiskelijat kokivat tarvitsevansa enemmän tietoa kuin tähän mennessä olivat saaneet.

	Savon ammattiopisto (N=441)	Ylä-Savon ammattiopisto (N=116)
Opetus- ja ohjaushenkilöstö on motivoitunut tukemaan ja neuvomaan minua työelämäasioissa	3,186398	3,07767
Tiedän mistä tai keneltä saan uraan ja työllistymiseen liittyvää ohjausta opintojen aikana	3,179551	3,165049
Tiedän mistä voin saada apua ja ohjausta, jos työpaikkaa ei opintojen jälkeen löytyisi	3,169192	3,097087
Valmistuneita ja jo työelämään sijoittautuneita opiskelijoita hyödynnetään aktiivisesti opetuksessa	2,981912	3
Tiedän mistä tai keneltä saan ohjausta, jos minua kiinnostaa yrittäjyys	2,942356	3,097087
Olen saanut riittävästi ohjausta ennen työpaikalla järjestettävää koulutusta	3,239295	3,126214
Olen saanut tietoa jatko-opintojen mahdollisuuksista ja jatko-opinnoissa tarvittavista valmiuksista	3,105263	3,087379

6. Työhaun kanavat

Vastaajien pääasiallinen tapa etsiä avoimia työpaikkoja ja töitä on Ylä-Savon ammattiopistossa TE-palvelut. Omat verkostot ja tutut ovat seuraavaksi tärkeimpiä tapoja hakea työpaikkoja. Henkilöstöpalveluyrityksiä ei kukaan YSAO:n vastaajista ilmoittanut hyödyntävänsä työhaussa. Ylä-Savon ammattiopiston vastaajat hyödyntävät työhaussa valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi Facebookia, oikotietä, duunitoria, VMP:tä, erilaisia tapahtumia (esim. raviristeily), Hevostalli.net -sivustoa, googlea ja instagramia.

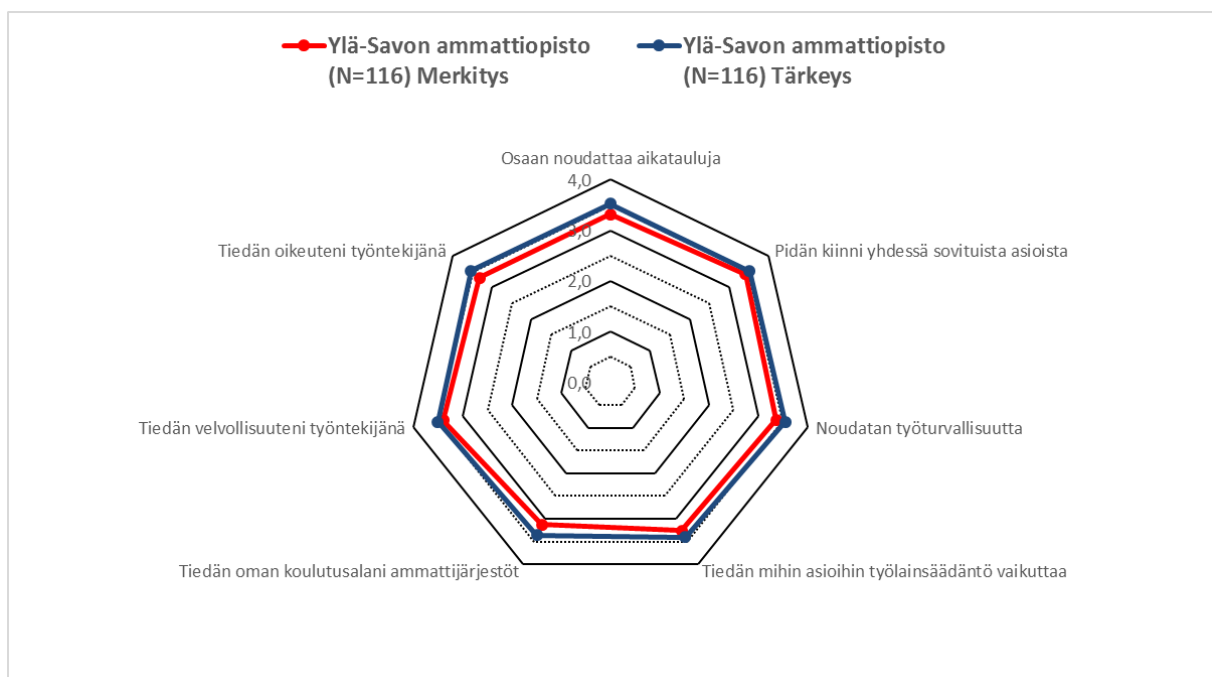
	Savon am	Ylä-Savon
Oppilaitoksen tarjoama palvelu	0 %	1 %
Henkilöstöpalveluyritykset	0 %	0 %
LinkedIn	0 %	1 %
Facebook	2 %	3 %
Opiskelijatöihin.fi	2 %	3 %
Opintopolku.fi	3 %	6 %
Avoimet hakemukset	2 %	4 %
Oikotie.fi	5 %	5 %
Monster	6 %	2 %
Tuttujen kautta	9 %	13 %
Duunitori	9 %	9 %
Omat verkostot	10 %	15 %
Työssäoppimisen tai harjoittelun kautta	14 %	10 %
TE-palvelut/Avo	37 %	28 %

7. Näkemys tulevasta työelämästä

Ylä-Savon ammattiopiston vastaajat olivat pääosin sitä mieltä, että tietävät millaisiin työtehtäviin valmistuttuaan sijoittuvat omalla koulutuksellaan. Vastaajat olivat kohtalaisen valmiita muuttamaan lähipaikkakunnalle valmistuttuaan työpaikan saamiseksi, mutta kauemmas kuin lähipaikkakunnalle tai ulkomaille muuttamiseen oli melko vähän kiinnostusta. Työelämään siirtymisen vastaajat kokivat hieman epävarmaksi. Ylä-Savon ammattiopiston avoimissa vastauksissa vastaajat kuvasivat epävarmuustekijöitä mm. siten, että tulevaisuudessa on miljoonia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia lähteä opiskelemaan lisää tai tehdä töitä. Muutama vastaaja toi esille sen, että oman alan työnsaantimahdollisuudet voivat olla heikot.

8. Ura- ja työelämätaidot

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijat tietävät oman arvionsa mukaan hyvin työelämän pelisäännöt ja noudattavakin niitä. He myös pitävät työelämän pelisääntöjä ja niiden noudattamista tärkeänä.

9. Oman osaamisen esittäminen ja työn hakeminen

Oman osaamisen kuvaamisessa vastaajat kokivat, että osaavat kohtalaisen hyvin kuvata osaamistaan työnantajille. Ylä-Savon ammattipiston vastaajat pitivät työhakemuksen tekemistä tärkeimpänä työnhakutaitona tiedonhakutaitojen ja sähköisen asioinnin ohella.

	Savon ammattipisto (N=441)	Savon ammattipisto (N=441)	Ylä-Savon ammattipisto (N=116)	Ylä-Savon ammattipisto (N=116)
	Merkitys	Tärkeys	Merkitys	Tärkeys
Osaan kuvata koulutuksessa hankimaani osaamistani työnantajille	3,2	3,3	3,0	3,1
Olen koonnut opintojeni aikana materiaalia, jolla voi tarvittaessa esittää osaamiseni	2,9	3,1	2,8	3,0
Osaan tehdä työhakemuksen	3,3	3,4	3,1	3,3
Minulla on ajantasaiset työnhakuasiakirjat	2,9	3,2	2,8	3,1
Minulla on sähköinen portfolio	2,3	2,8	2,6	2,9
Minulla on LinkedIn –profiili	1,9	2,5	2,3	2,8
Seuraan ja käytän sosiaalisen median kanavia työpaikkojen etsimiseen	2,8	3,0	2,9	3,1
Osaan tehdä tiedonhakuja erilaisista palveluista/tietokannoista	3,1	3,2	3,1	3,2
Sähköinen ja verkon välityksellä tapahtuva asiointi on minulle helppoa	3,1	3,2	3,0	3,2

10. Toiveita opintojen aikaiselle uraohjaukselle

Avoimissa vastauksissa vastaajat toivoivat uraohjaukselta Ylä-Savon ammattipistossa sitä, että opo olisi enemmän läsnä arjessa. Yrittäjyyteen liittyviä tehtäviä ja opastusta kaivattiin enemmän. Osa vastaajista haluaisi enemmän ryhmitöitä sekä selkeämpää ohjausta. Myös oman alan ammattijärjestöistä kaivattaisiin enemmän tietoa kuten myös siitä, että mistä oman alan työpaikkoja voisi hakea. Opinto- ja uraohjaukselta toivottiin myös apua vaikeuksiini, silloin kun kysyy apua.

Pohdintaa tuloksista

Ylä-Savon ammattipiston vastaajat vastasivat kokonaisuudessaan kysymyksiin kohtalaisen varovaisesti. Vastajien ikä ja se, että he ovat pääosin ensimmäisen vuoden opiskelijoita, vaikuttaa tuloksiin todennäköisesti jonkin verran. Urasuunnittelu ja työllistyminen eivät välttämättä ole vielä ihan ajankohtaisia asioita opintojen alkuvaiheessa oleville opiskelijoille, ainakaan heidän itsensä mielestä. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden vastauksien vertaileminen antoi kuitenkin jotain suuntaviivaa sille, että missä asioissa Ylä-Savon ammattipiston on syytä eniten tehdä työtä opinto- ja uraohjauksen kehittämiseksi. Työelämäyhteistyö ei näy opiskelijoille päin riittävästi ja näyttöjen tekemisestä työpaikoilla ei ole opiskelijoiden kanssa keskusteltu riittävästi kyselyn tulosten mukaan.

Mielenkiintoista tuloksissa oli myös se, että vastaajilla on omasta mielestään työelämätaidot kunnossa, mutta työelämästä tulee välillä toisenlaista palautetta. Tarkempaa selvittelyä olisikin syytä tehdä siltä osin, että ovatko työelämästä tulevat palautteet yksittäisiä ja satunnaisia palautteita, joista tehdään liian yleistäviä ajatuksia nuorten työelämätaidojen osaamisesta.